

Bērnu aizsardzības
centrs

Bērna atbalsta speciālista pakalpojums jeb BAS

03.02.2026.

Bērnu aizsardzības
centrs

BAS pakalpojums:

- **Mērķagrupa** – bērni ar uzvedības vai atkarību problēmām vai to attīstības risku
- Pakalpojums tiek sniegts izmēģinājumprojekta ietvaros
- Primāri šis pakalpojums tika nodrošināts bērniem, kas atrodas **ārpusģimenes aprūpē**, t.i. aizbildnībā, audžuģimenē un bērnu aprūpes iestādē esošiem bērniem
- Ar 2025.gada oktobri bērna atbalsta pakalpojums uzsākts bērniem, kuri dzīvo ģimenēs

Bērnu aizsardzības
centrs

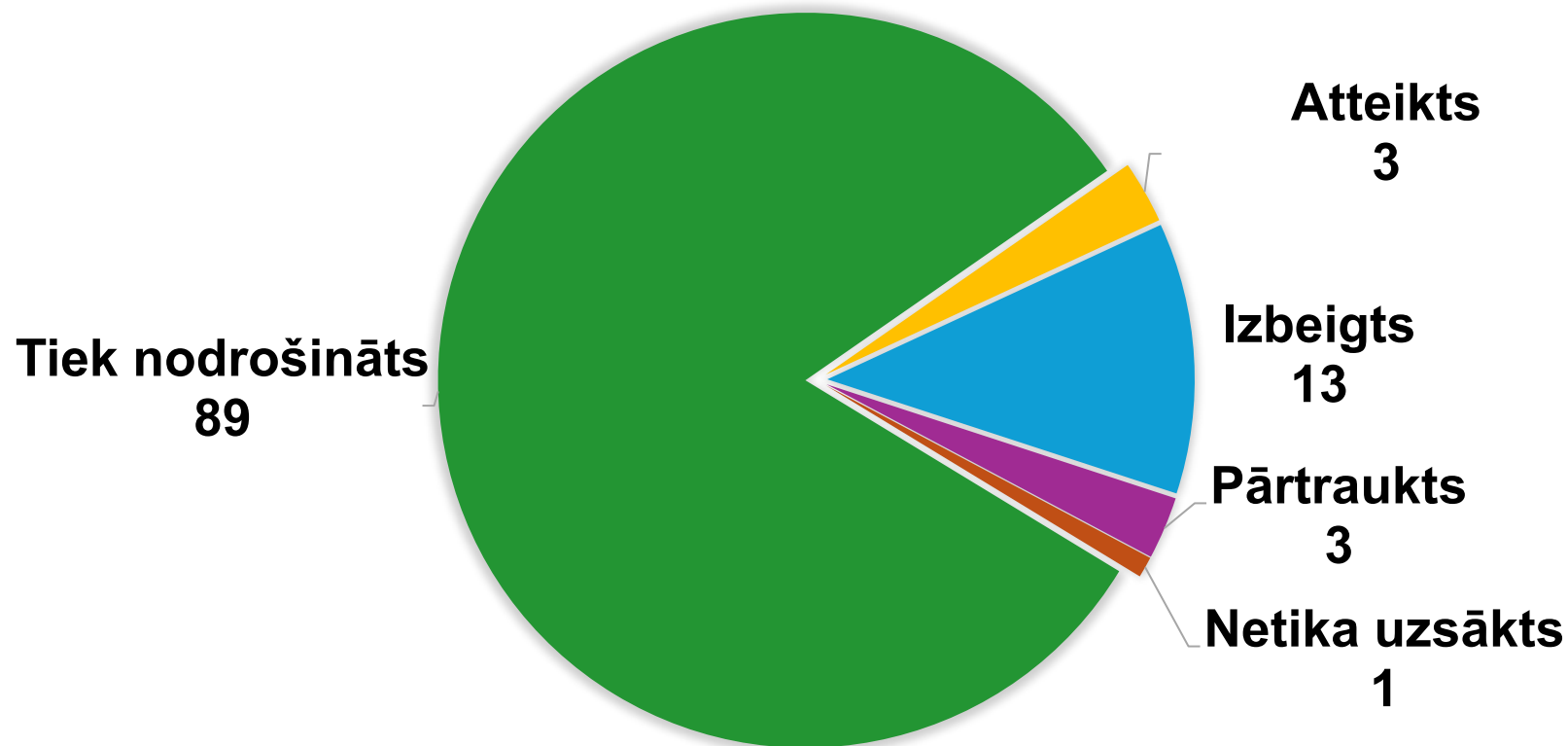
BAS galvenie uzdevumi

- Sniegt atbalstu bērniem ar uzvedības un atkarību problēmām vai to attīstības risku
- Veikt bērna situācijas/vajadzību izvērtēšanu
- Veidot bērna dzīves gaitas aprakstu
- Izstrādāt bērna atbalsta plānu un to īstenot
- Sadarboties ar bērna likumisko pārstāvi (aprūpētāju)
- Veidot starpinstitucionālo un starpprofesionālo sadarbību bērna atbalstam

Bērnu aizsardzības
centrs

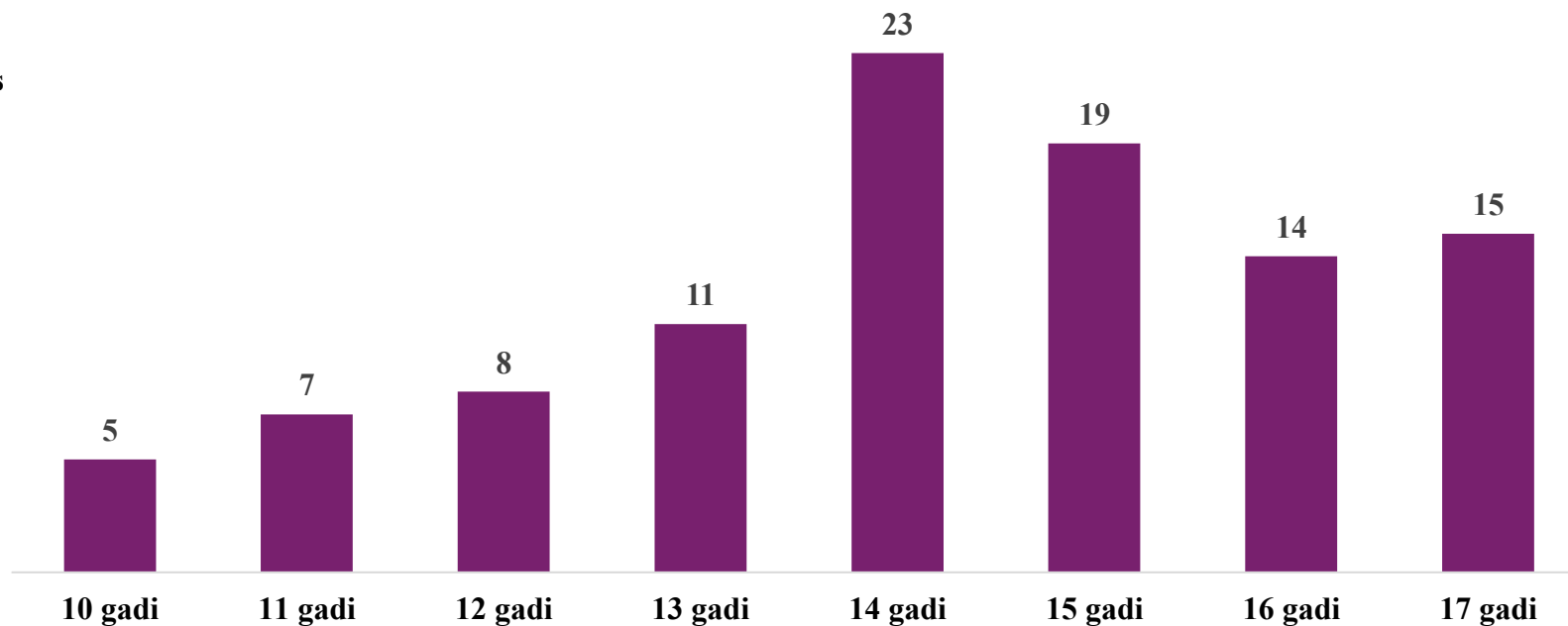
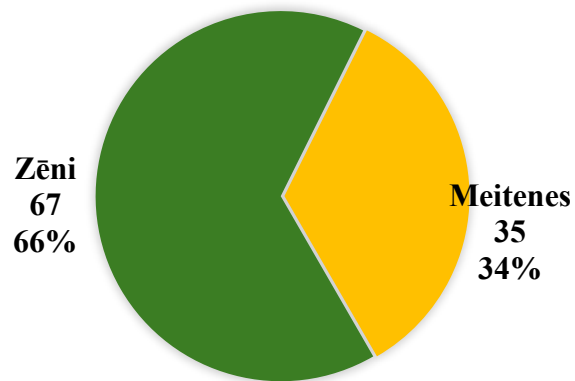
BAS pakalpojums skaitļos

Bērnu aizsardzības
centrs

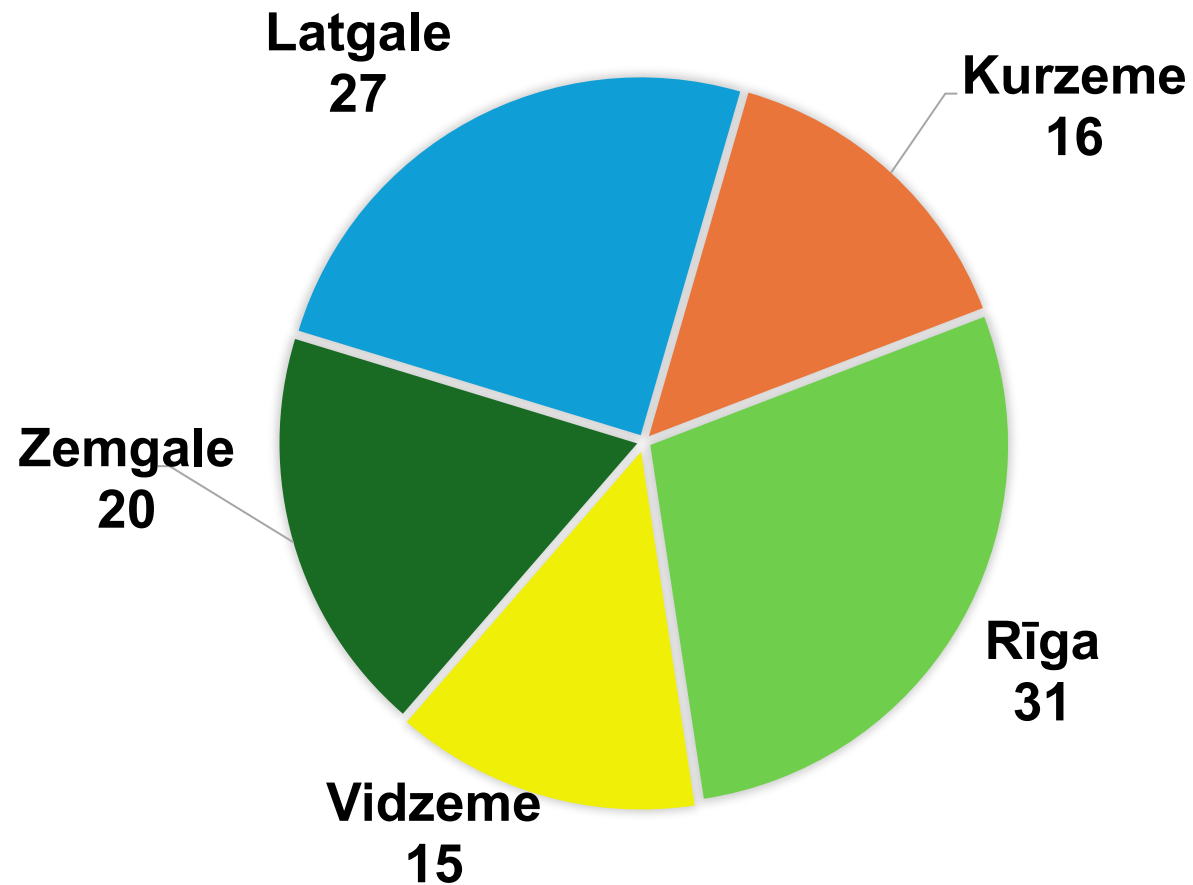
BAS pakalpojums skaitļos

Bērnu aizsardzības
centrs

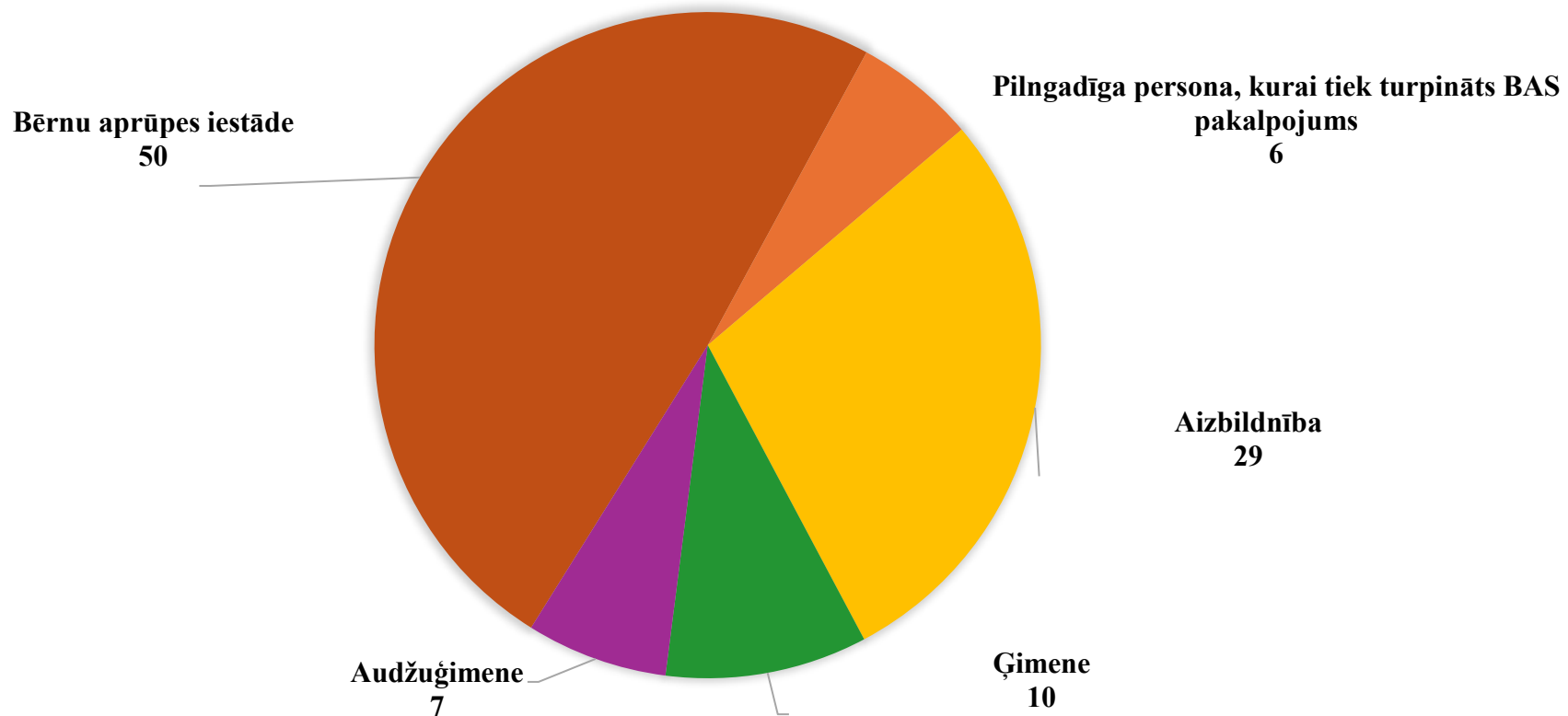
BAS pakalpojums skaitļos

Bērnu aizsardzības
centrs

BAS pakalpojums skaitļos

Bērnu aizsardzības
centrs

Bērnu problemātika

Bērnu aizsardzības
centrs

Atkarību vielu lietošana

Epizodiski vai regulāri smēķē, košļā vai šņauc tabaku

85

Pavada pārmērīgi daudz laika viedierīcēs

50

Epizodiski vai regulāri lieto alkoholu

40

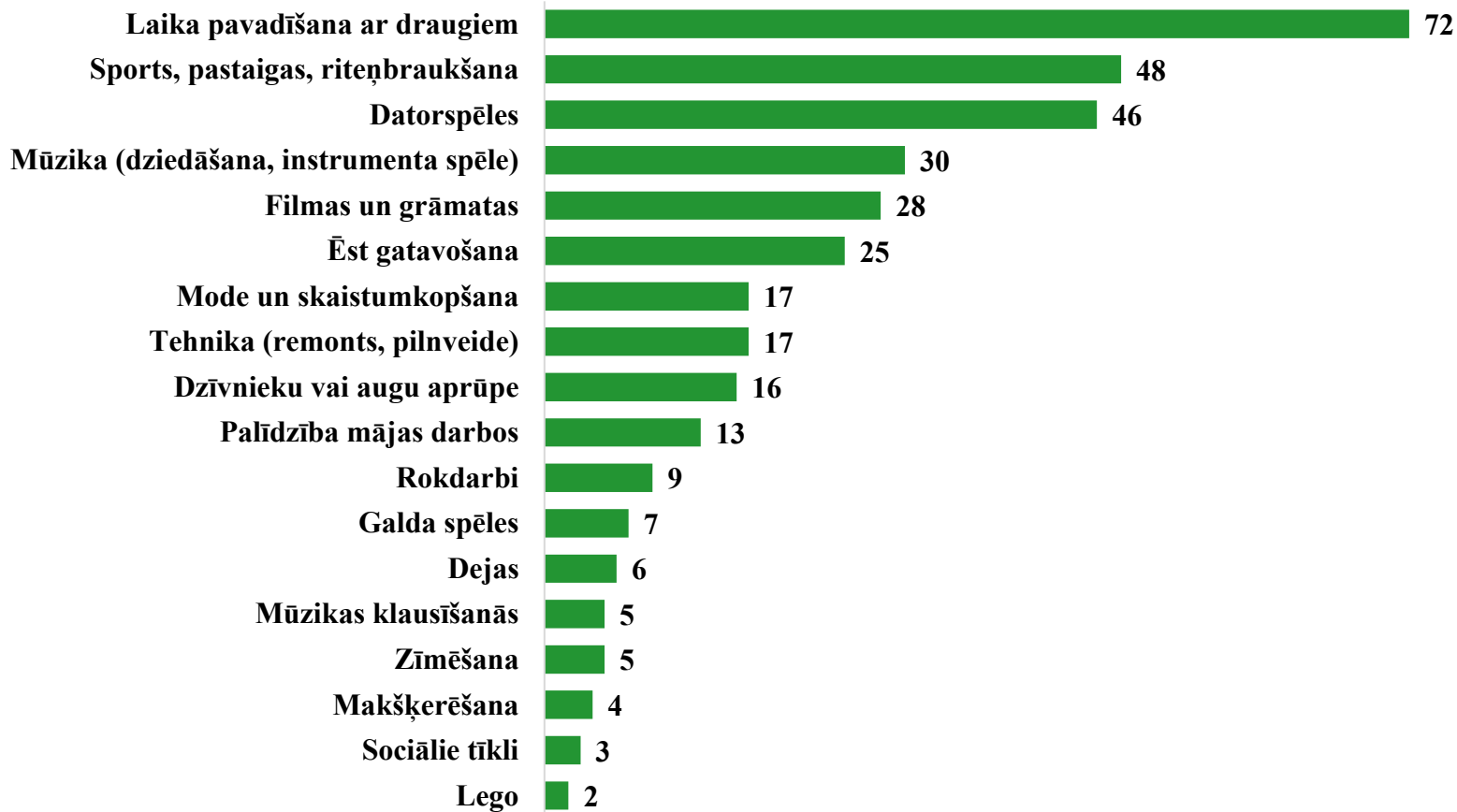
Epizodiski vai regulāri lieto narkotiskās vai citas
apreibinošas vielas

39

Bērnu aizsardzības
centrs

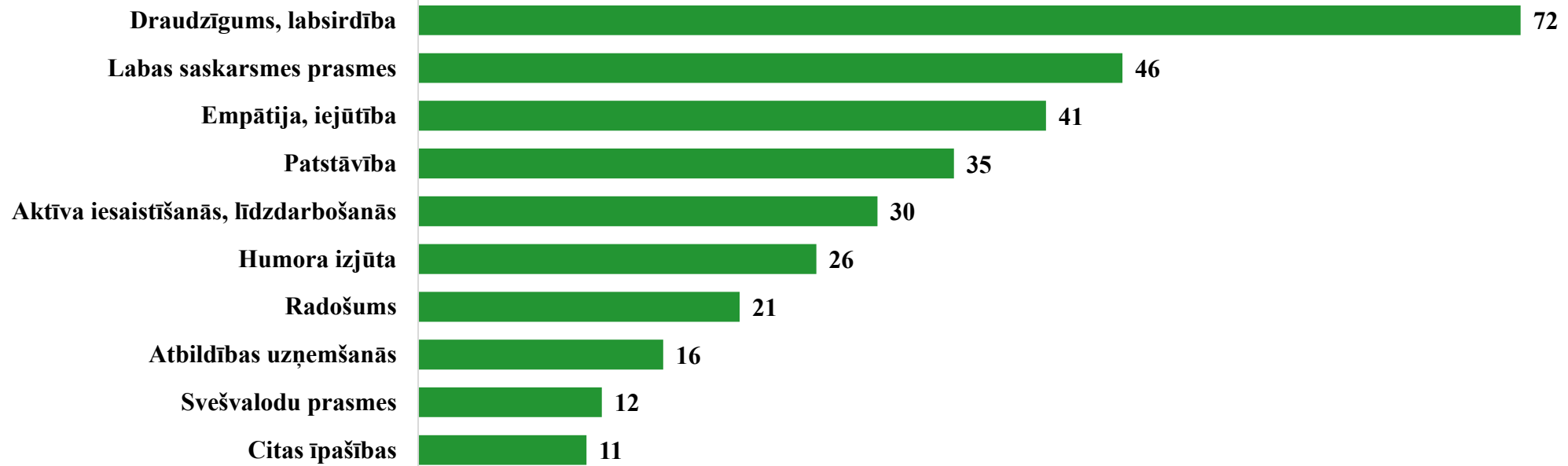
Bērnu interese

Bērnu aizsardzības
centrs

Bērnu resursi

Bērnu aizsardzības
centrs

Būtiskākie sasniegumi un progress

- Bērns uzticas BAS un sniedz informāciju kuru neizpauž citiem
- Likumiskais pārstāvis aktīvāk iesaistās un uzņemas atbildību bērna situācijas risināšanā
- Bērniem tiek piesaistīti resursi viņu vajadzību nodrošināšanai (ārstniecība, sociālā rehabilitācija u.c. pakalpojumi)
- Bērni tiek iesaistīti brīvā laika lietderīgā pavadīšanā, t.sk. interešu izglītībā
- Bērns ieklausās BAS ieteikumos un īsteno tos

Bērnu aizsardzības
centrs

Būtiskākie sasniegumi un progress

- Pieaugusi bērna līdzdalība lēmumu pieņemšanā: bērns aktīvi piedalās mērķu izvirzīšanā un novērtēšanā
- Bērni, kuri pirms tam atteikušies sadarboties ar speciālistiem, sadarbojas ar BAS un sāk sadarboties arī ar citiem speciālistiem
- Atsevišķos gadījumos ir identificētas būtiskas grūtības un nepilnības bērnu ārpusģimenes aprūpē
- Gan bērnam, gan arī viņa likumiskajam pārstāvim un speciālistiem tiek nodrošināts "skats no malas" un piedāvāti jauni, inovatīvi risinājumi

Bērnu aizsardzības
centrs

Ieguvumi bērniem

- Uzlabojušās bērnu sociālās prasmes un uzvedība sabiedriskās vietās
- Bērni kļūst atvērtāki gan BAS speciālista klātbūtnē, gan sabiedrībā kopumā
- Bērnam ir droša, uzticama persona, pie kuras vērsties, ja nepieciešama palīdzība, piemēram, rodas bažas par savu drošību
- Bērnam nostiprinās ticība, ka BAS var palīdzēt, un šīs uzticēšanās dēļ viņš sniedz būtisku informāciju, kas ļauj savlaicīgi pamanīt riskus un sniegt atbilstošu atbalstu
- Bērns var apmeklēt vietas un piedzīvot aktivitātes, kurām iepriekš trūka resursu vai iespēju

Bērnu aizsardzības
centrs

Ieguvumi bērniem

- Likumiskajam pārstāvim (aprūpētājam) BAS sniedz skaidru, strukturētu informāciju par bērnam pieejamo atbalstu
- Tikšanās laikā BAS bērnam ir “pozitīvo emociju avots”, kas regulāri sniedz nedalītu uzmanību, ieklausās un palīdz
- Jaunieši, kuri sasnieguši pilngadību ļoti pozitīvi novērtē to, ka līdzās ir BAS, kuram var jautāt, ko un kā darīt
- Pieaug bērna drošības sajūta, jo viņš saprot, ka ir pieaugušais, kurš palīdz, aizstāv un sadzird
- Daļai bērnu vērojams progress izglītībā (piemēram, regulārākā skolas apmeklēšanā), ārstu speciālistu apmeklējumos, sociālās korekcijas programmu uzdevumu izpildē un jēgpilnā ārpusskolas brīvā laika pavadīšanā

Bērnu aizsardzības
centrs

Trūkumi un izaicinājumi

- Atsevišķos gadījumos sadarbības partneri ir skeptiski noskaņoti pret BAS
- Bērni, kuriem ir smagas uzvedības problēmas, var apdraudēt BAS drošību
- Dažkārt nākas veikt likumiskā pārstāvja vai sociālā darbinieka pienākumus, lai bērnam nodrošinātu atbilstošu aprūpi, piemēram, ārstniecības pakalpojumus, atbilstošas izglītības programmas u.c.
- Atsevišķās pašvaldībās netiek pilnvērtīgi veikts sociālais darbs ar aizbildņu un audžuģimenēm, lai bērnam tiktu nodrošināta labvēlīga vide, t.sk. dzīves apstākļi

Bērnu aizsardzības
centrs

Trūkumi un izaicinājumi

- BAS ir salīdzinoši jauna profesija, kas prasa augstu elastību, spēju strādāt nenoteiktībā, reflektīvu praksi un nepārtrauktu kompetenču pilnveidi, lai izvēlētos atbilstošāko pieeju
- Ne vienmēr izdodas skaidri noteikt, cik plašai jābūt BAS iesaistei, lai netiktu pārkāptas likumiskā pārstāvja lomas un citu speciālistu profesionālās kompetences robežas
- Citu speciālistu un ģimenes locekļu nereālas gaidas, kuras nav piepildāmas
- Emocionālā piesaiste bērnam var radīt grūtības ievērot profesionālās robežas

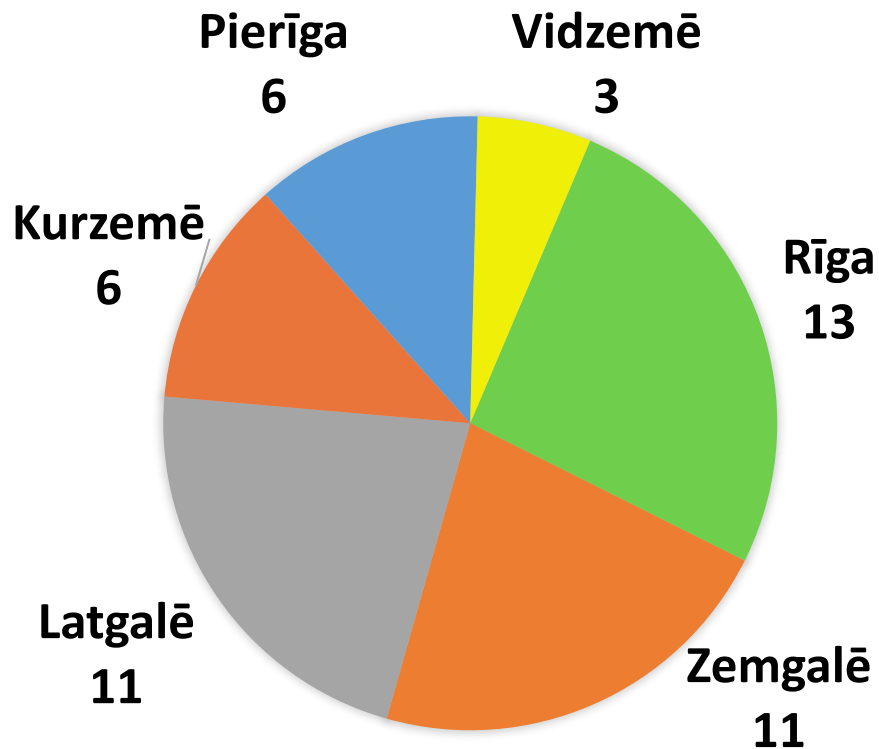
Bērnu aizsardzības
centrs

Bērnu un sadarbības partneru aptauja 2026

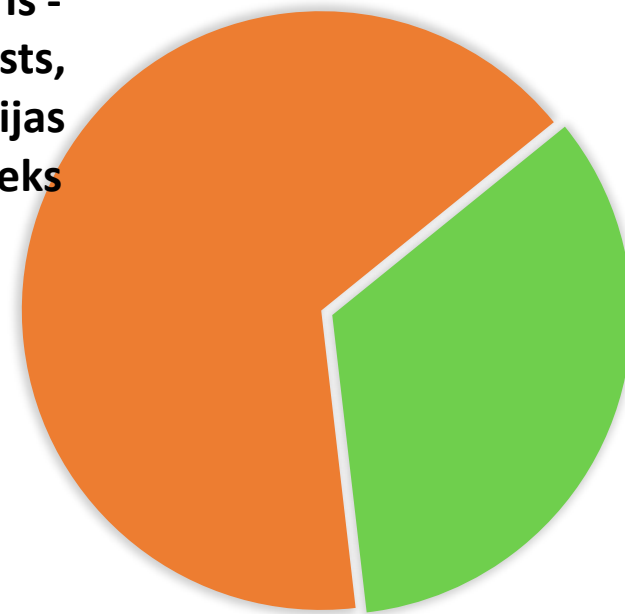

Bērnu aizsardzības
centrs

Sadarbības partneri

BAS sadarbības
partneris -
speciālists,
institūcijas
darbinieks
33

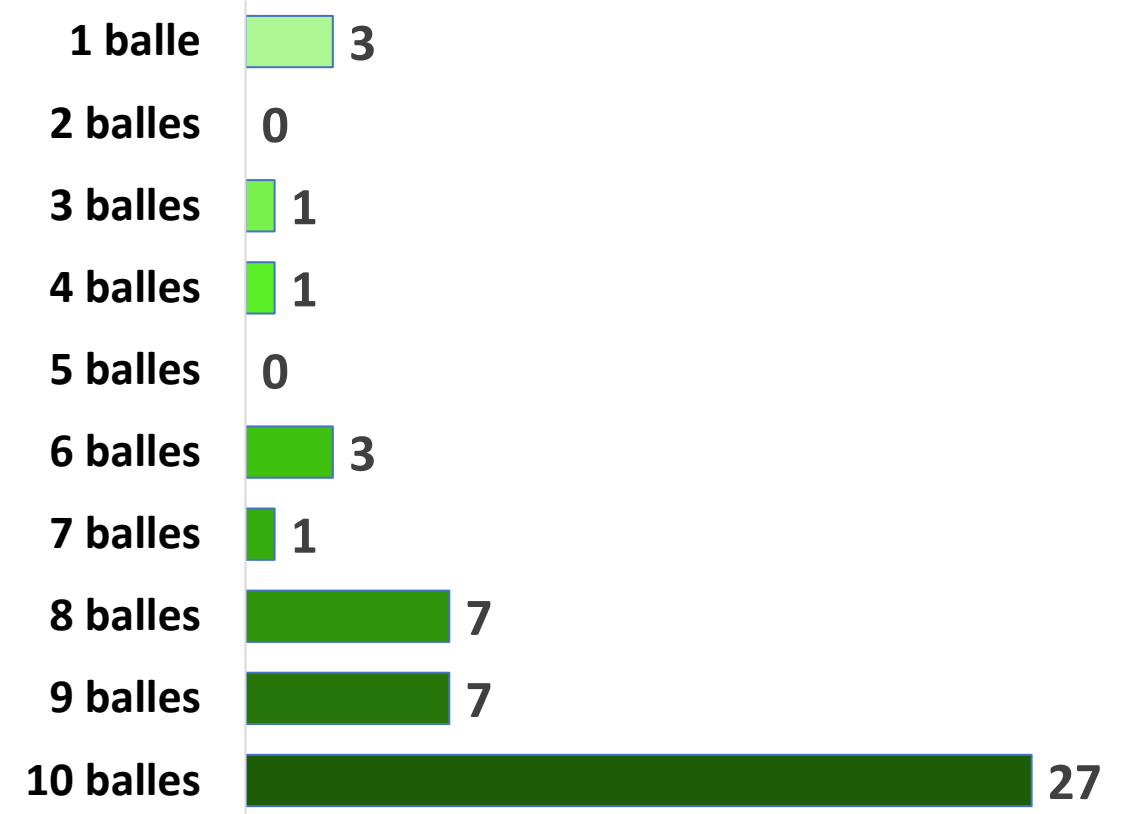
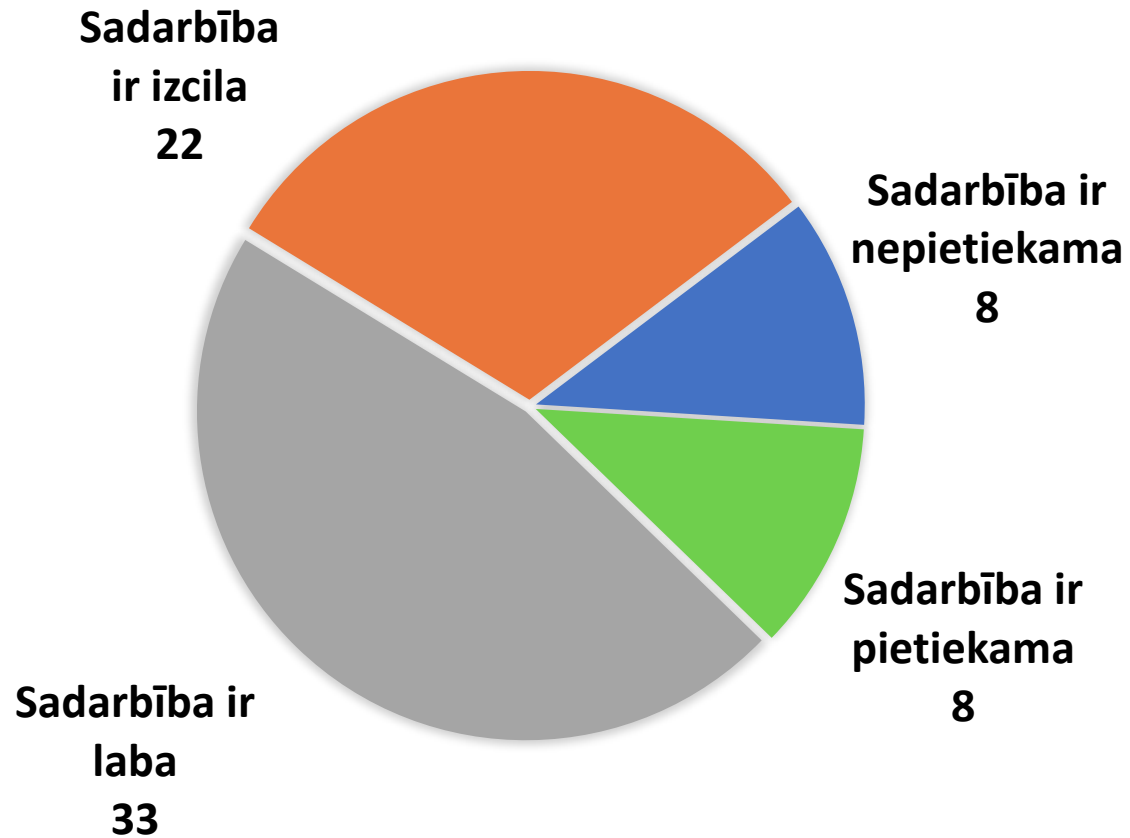

Bērna
likumiskais
pārstāvis vai
faktiskais
aprūpētājs
17

Bērnu aizsardzības
centrs

Sadarbības novērtējums

BAS nepieciešamība (1 – 10 ballu skalā)

Bērnu aizsardzības
centrs

BAS pakalpojuma priekšrocības un stiprās puses:

- *Sagatavoti speciālisti savā jomā*
- *Finansiālais atbalsts*
- *Stimulēt/kontrolēt jaunieti/bērnu, apmeklēt nodarbības/ārstus/pasākumus*
- *Resursi, pakalpojumi, pielāgojas situācijām un vietām, atsaucīgi un profesionāli darbinieki*
- *Zināšanas, individuāla pieeja, vēlme bērnu apciemot un doties ar viņu kopā piemēram paēst pusdienas. Jaunietis veido labāku kontaktu*

Bērnu aizsardzības
centrs

BAS pakalpojuma priekšrocības un stiprās puses:

- *Juridiska statusa jautājuma, precīzāka izskatīšana*
- *BAC darbiniekam nav institūciju stigma un stereotipi*
- *Ir individuāls atbalsts bērnam vai jaunietim*
- *Prasme veidot saskarsmi ar bērniem dažādos vecumposmos un dažādās situācijās, mainīgos apstākļos; būt elastīgiem; iegūt uzticamību; spēt iedrošināt; spēt pieņemt bērnus tādus, kādi viņi ir; piedalīties viņu brīvā laika organizēšanā*
- *Tas ir vēl viens papildus atbalsts ārpus ģimenes*

Bērnu aizsardzības
centrs

BAS pakalpojuma trūkumi:

- *Sadarbība tikai vārdos*
- *Īsti nav skaidra šo speciālistu nepieciešamība*
- *Vēl nevar atbildēt*
- *Pārāk daudz bērnu uz katru speciālistu*
- *Lielā aizņemtība, maza iespēja situāciju apskatīt klātienē*
- *Nav profesionāli savā jomā. paviršība.liekulība*

Bērnu aizsardzības
centrs

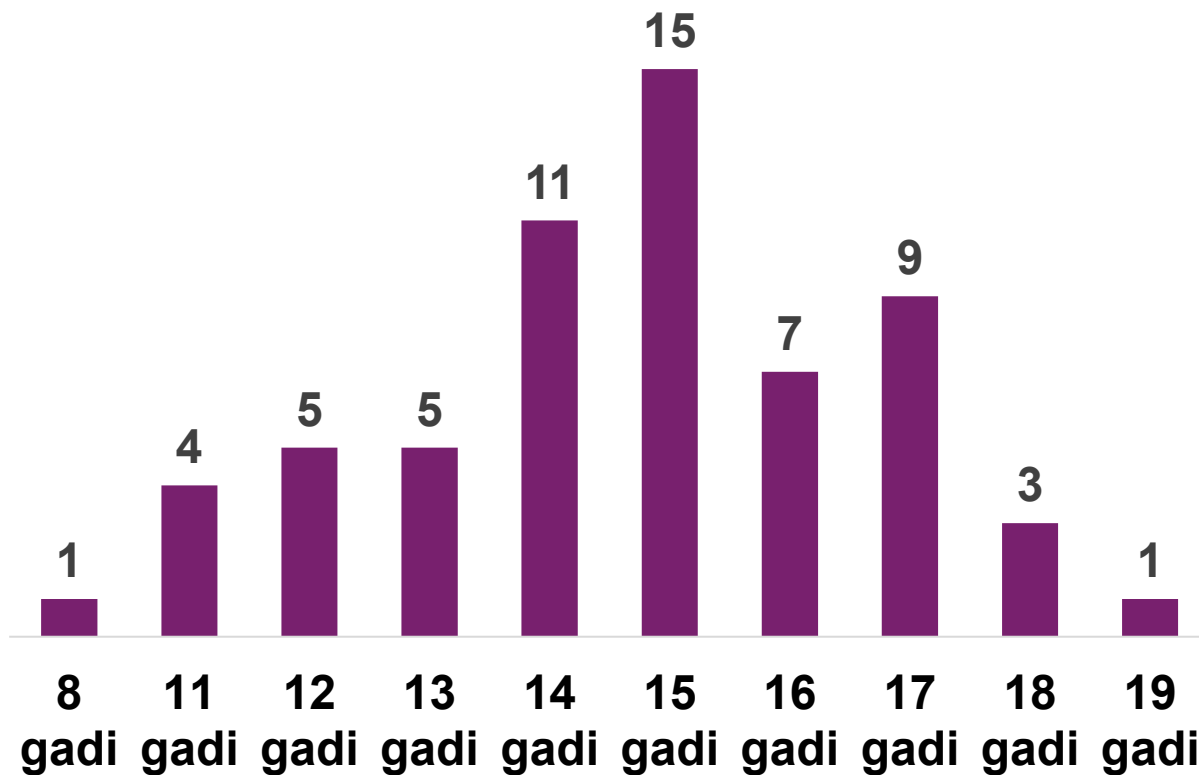
BAS pakalpojuma trūkumi:

- *Nepātskatāms finanšu izlietojums*
- *Ja jaunietim ir problēmas, kuru risināšanā jau iesaistīti dažādi speciālisti, tad BAS speciālista iesaiste jau esošās problēmas arī neatrisinās un pēc novērojumiem redzams, ka arī neatrisina*
- *Risks - speciālistu maiņa, bet tas nav prognozējams vai novēršams, bet, ja tādas situācijas rodas, domāt par pēc iespējas ssaudzīgāku speciālistu maiņu*
- *Vairāk iesaistīties izglītības jautājumu risināšanā, sadarboties ar mācību iestādi*

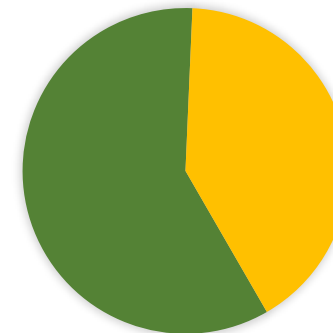

Bērnu aizsardzības
centrs

Bērnī

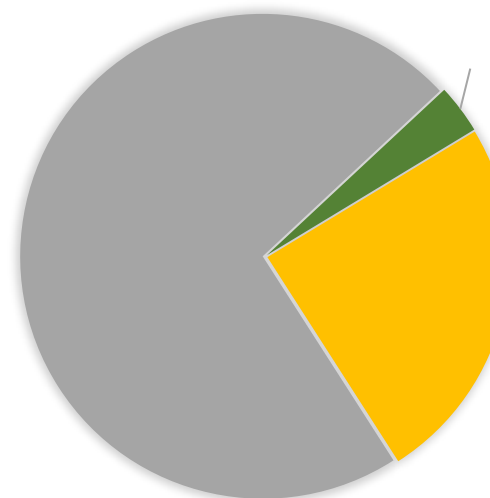

Zēni
36
59%

Meitenes
25
41%

Ilgāk nekā
pusgadu
44
72%

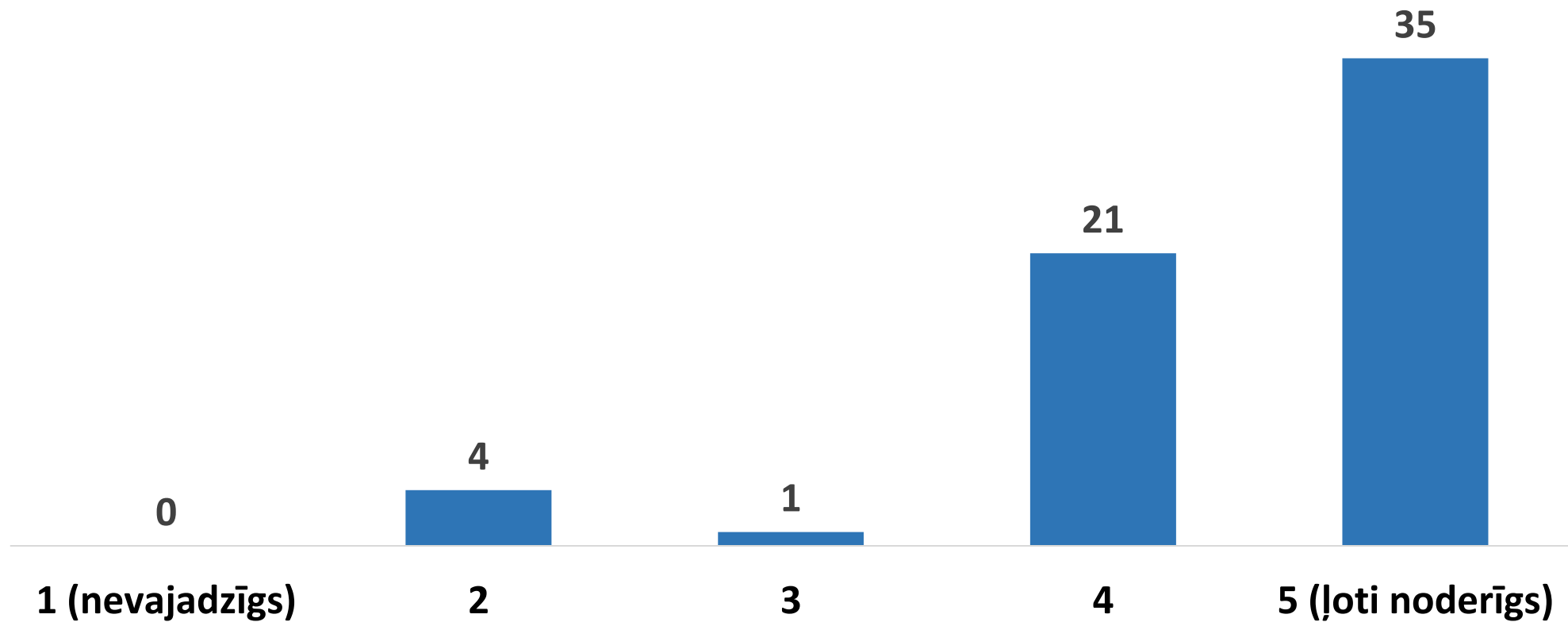
Mazāk nekā 3
mēnešus
2
3%

No 3 mēnešiem
līdz pusgamam
15
25%

Bērnu aizsardzības
centrs

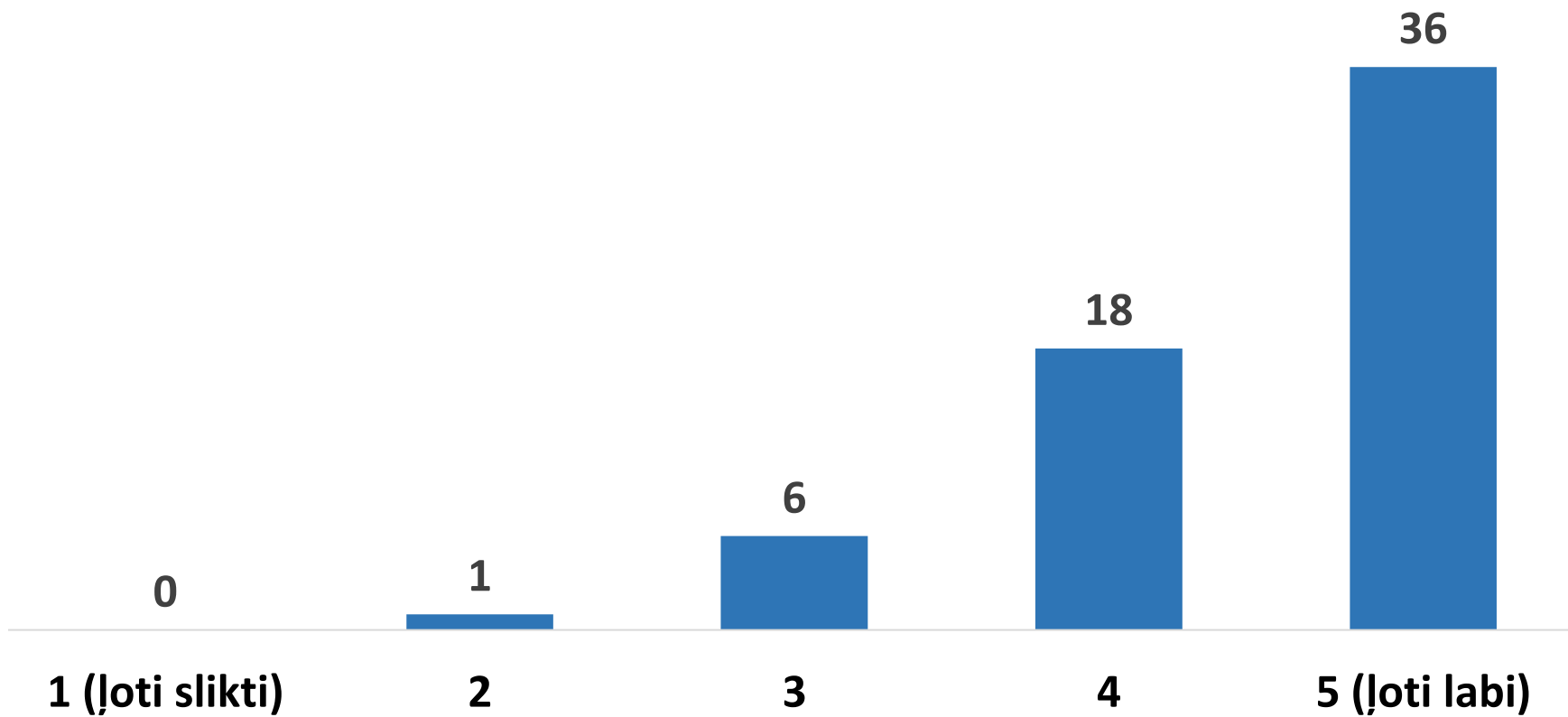
BAS pakalpojuma vērtējums

Bērnu aizsardzības
centrs

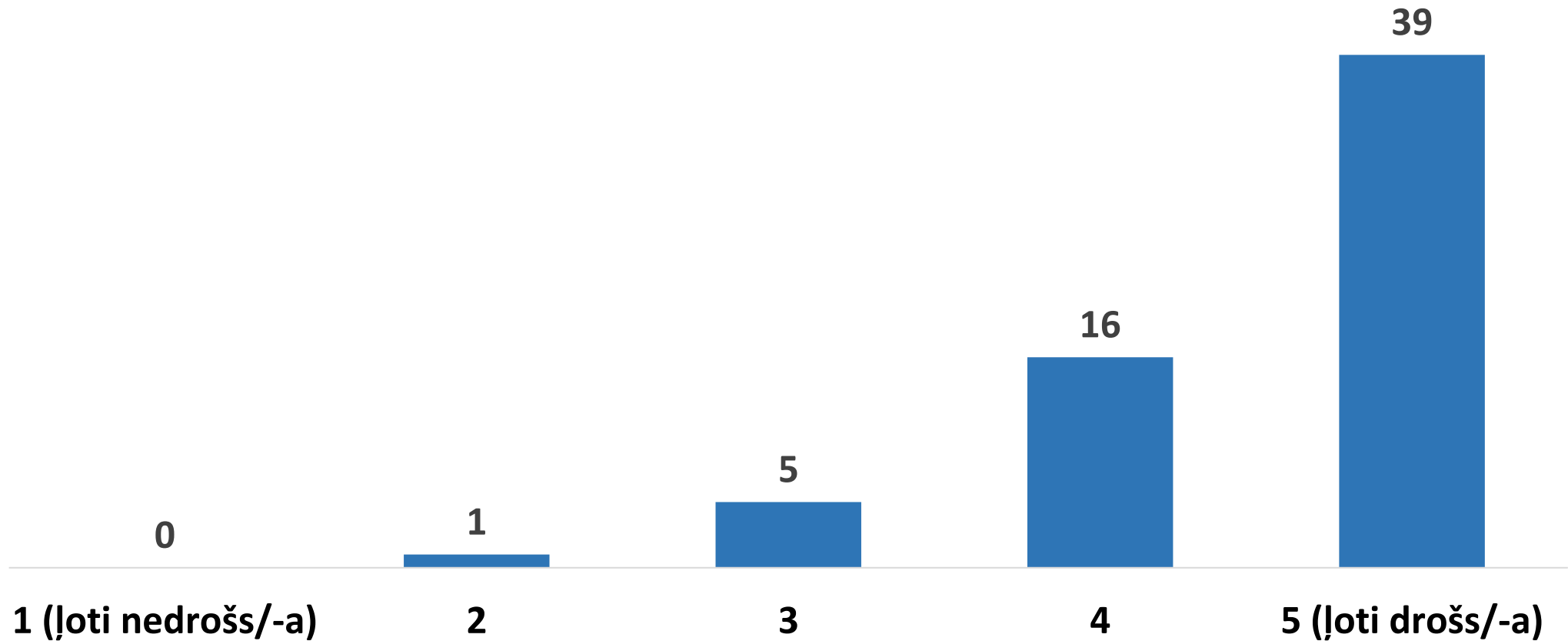
Kā bērns jūtas kopā ar BAS

Bērnu aizsardzības
centrs

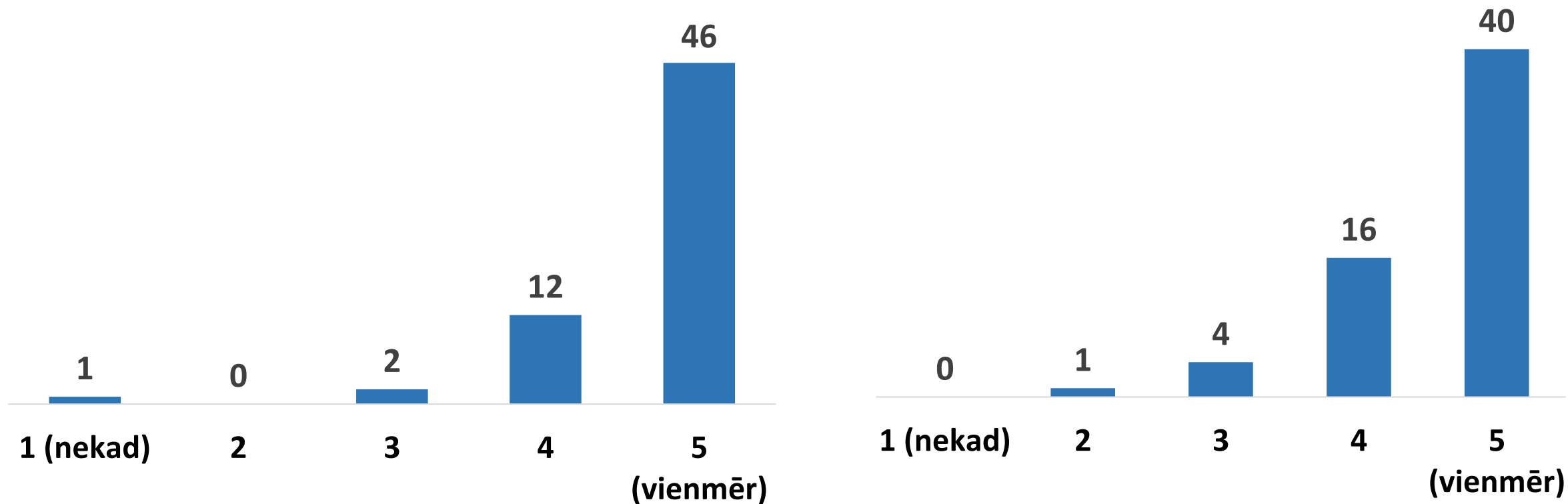
Cik droši bērns jūtas ar BAS

Bērnu aizsardzības
centrs

Cik bieži BAS pajautā bērna viedokli, cik bieži tas tiek ņemts vērā

Bērnu aizsardzības
centrs

Kā BAS palīdz?

- *Palīdz izprast grutas situācijas un dod padomus*
- *Tiekas ar mani un daudz runā. Pasaka skolotājiem, ko man vajag. palīdz man. Mēs kopā spēlējam sarunu spēles, ejam uz kafejnīcām, ejam uz bibliotēku. Mums mājās ar māsu ir sava istaba tagad, man ir cita, labāka gulta (par to runāju ar BAS). Man ir jaunas brilles. Kopā ar BAS bijām pie zobu ārsta (higiēnista), man bija bail, bet BAS mani atbalstīja.*
- *deva iespēju piekristis doties uz rehabu*

Bērnu aizsardzības
centrs

Kā BAS palīdz?

- *Palīdz iepazīt jaunas lietas. Pavada kopā laiku ar mani un dod jaunu pieredzi, kura man noderēs. Piesaka mani pie visādiem ārstiem un aizved, man tagad ir salaboti zobi. Vasarā kopā ar mani gāja uz Sociālo dienestu, lai man nav bail iet pie psihologa. Man patīk, ka kopā ar BAS man nav bail iet uz visādām vietām, kur ir daudz cilvēku.*
- *palīgs pa daudzam lietam*
- *Parunā ar mani, saprot mani, uzklausa mani. Kaut kur aizbraukt.*
- *tiekas ar mani, braucam pastaigāties, runājam. palīdz. daudz runājam*

Bērnu aizsardzības
centrs

Kā BAS palīdz?

- *Saprast par savu uzvedību*
- *Emocionāli*
- *Var ar viņu visu izrunāt ko nevar ar citiem cilvēkiem*
- *aizved kur man vajag*
- *Sarunājas, atbalsta un uzmundrina. Interesējas par mani. Raksta WhatsApp.*
- *Ir iespēja izstāstīt savas problēmas un kopīgi atrast risinājumu.*
- *Dod man labus padomus*

Bērnu aizsardzības
centrs

Kas mainījies bērna dzīvē?

- *Beidzu lietot narkotikas un dzert*
- *Daudz kāš*
- *Es esmu palikusi mierīgaka un racionalak pieņemu lēmumus*
- *Man ir jauna gulta. Man ir jaunas brilles. Es zinu ceļu no [pilsēta] uz mājām. Es protu iepirkties veikalā. Man patīk lasīt grāmatas un iet uz bibliotēku. Es zinu, kas man nepatīk vai patīk.*
- *Vairāk informācijas un padomi*
- *kad nestaigāju pēc skolas*

Bērnu aizsardzības
centrs

Kas mainījies bērna dzīvē?

- *Man nav vairs tik daudz bailes. Aizbildne man sakārtoja atsevišķu istabu ar brāli un tagad man ir jaunas brilles. Es zinu daudz vairāk lietas.*
- *Domas par mani un apkārt notiekošo. Ir iespēja aizbraukt forši pavadīt laiku.*
- *Mans dzīves ritms*
- *lielāks atbalsts*
- *Tagad ir cilvēks kuram es varu uzticēties.*
- *Nekas*
- *Mazāk pavadu laiku ar draugiem*

Bērnu aizsardzības
centrs

Kas mainījies bērna dzīvē?

- *Eju daudz reizes vairāk laukā*
- *vel nav mainījies*
- *Labāk saprotu latvieš valodu*
- *я говорю мне все нравится все отлично*
- *Vieglāk pieņemt lēmumus un risināt problēmas*
- *Jautrs*
- *Viss tas pats ir atbalsts kas atbalsta mani*
- *Man ir uzticības persona*
- *Sāku mazāk sedēt pie datora*
- *Es labāk jūtos*

Bērnu aizsardzības
centrs

Kas mainījies bērna dzīvē?

- *man patik kad viņa saka man labus padomus un ka es varu daudz sasniegt*
- *Vairāk tik daudz nestersoju bet tapat stersoju*
- *samainīju skolu, saku macities*
- *Skatiens uz dzīvi*
- *Uzināju vairākas lietas kas palīdz dzīvē*
- *Man parādījās cilvēki ar ko var parunāt*
- *motivācijas saka but daudzak. Vieglāk paliek kad izruna ar viņiem visas savas problemas*
- *Vieglāk ir*

Bērnu aizsardzības
centrs

Paldies par uzmanību!

